

Sygn. akt III Ca 1017/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Katarzyna Banko

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2022 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa T. B.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 22 czerwca 2021 r., sygn. akt I C 1537/19

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO Katarzyna Banko

Sygn. akt III Ca 1017/21

UZASADNIENIE

Powód T. B. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. 5.100 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 23 stycznia 2018r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w dniu 21 grudnia 2017r. doszło do zdarzenia drogowego, w którym poszkodowana została A. S., właścicielka pojazdu marki A. nr rej. (...). Sprawca zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił poszkodowanej 3.818,68 zł tytułem kosztów naprawy pojazdu. Poszkodowana dokonała cesji wierzytelności z tytułu odszkodowania na rzecz (...) Sp. z o.o. sp. k., a ten dokonał cesji na rzecz powoda. Odszkodowanie jest zaniżone, a jego właściwa wysokość winna wynosić 14.893,86 zł.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazał, iż proponował naprawę pojazdu w warsztatach naprawczych należących do sieci naprawczej pozwanego. Do naprawy pojazdu nie muszą być użyte części oryginalne, gdyż pojazd nie był serwisowany w (...). Pojazd został przy tym wyprodukowany w 2005r., a więc był pojazdem starym. Podniósł, że prywatna kalkulacja przedłożona przez powoda jest jedynie dokumentem prywatnym i nie ma waloru obiektywnego dowodu, nie uwzględnia amortyzacji pojazdu, który w chwili szkody miał 13 lat, nie uwzględnia możliwości naprawy pojazdu przy użyciu części klasy Q albo PJ. Naprawa pojazdu przy użyciu części nowych i oryginalnych doprowadzi do bezpodstawnego wzbogacenia powoda.

Sąd Rejonowy w Gliwicach, wyrokiem z dnia 22 czerwca 2021r. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W dniu 21 grudnia 2017r. doszło do zdarzenia drogowego, w którym poszkodowana została A. S., właścicielka pojazdu marki A. nr rej. (...). Sprawca zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił poszkodowanej 3.818,68 zł tytułem kosztów naprawy pojazdu. Pojazd został wyprodukowany w 2005r. i był wykorzystywany przez poszkodowaną, która jest podatnikiem i płatnikiem podatku od towarów i usług, do prowadzenia działalności gospodarczej. Pojazd nie był serwisowany w (...). Poszkodowana zleciła sporządzenie prywatnej kalkulacji celem wyliczenia kosztów naprawy pojazdu. W kalkulacji wskazano, że koszty te wynoszą 12.108,83 zł netto. W dniu 21 czerwca 2019r. poszkodowana zawarła z (...) Sp. z o.o. spółką komandytową w P. umowę cesji wierzytelności, na podstawie której przelała na cesjonariusza wierzytelność, jaka przysługiwała jej w stosunku do pozwanego z tytułu odszkodowania za szkodę komunikacyjną z dnia 21 grudnia 2017r. W dniu 26 czerwca 2019r. wierzytelność ta została sprzedana powodowi. Pismem z 24 września 2019r. powód wezwał pozwanego do zapłaty 11.075,17 zł tytułem kosztów naprawy.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. W rozpoznawanej sprawie niespornym było, iż pozwany, jako ubezpieczyciel sprawcy kolizji od odpowiedzialności cywilnej, ponosi odpowiedzialność za zaistniałą szkodę na podstawie art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c. i art. 415 k.c., a powód nabył wierzytelność dochodzoną w tej sprawie, na podstawie art. 509 § 1 k.c. Sporna pozostawała między stronami jedynie wysokość należnego powodowi odszkodowania, którą, zgodnie z art. 6 k.c., winien był wykazać powód. Powód przedstawił w tym celu prywatną ekspertyzę, która, jako dokument prywatny, mogłaby być dowodem wyłącznie na okoliczność, iż osoba, która ją podpisała, złożyła oświadczenie o treści w niej wskazanej. Z pewnością natomiast nie stanowi ona dowodu na okoliczność, że należne powodowi odszkodowanie wynosi kwotę w niej wskazaną. Przedłożona przez powoda prywatna ekspertyza nie może też prowadzić do jakichkolwiek domniemań faktycznych. Pozwany zakwestionował bowiem jej wnioski, a jego zarzuty do tej ekspertyzy są konkretne i uniemożliwiają uznanie wniosków tej opinii za wiążące w niniejszym postępowaniu, co do wysokości szkody. Pojazd poszkodowanej był pojazdem, który w chwili zdarzenia miał 13 lat i nie był serwisowany w (...). Nie było więc podstaw, by naprawiać go za pomocą części wyłącznie oryginalnych (opinia biegłego mogłaby prowadzić do ustalenia, że uszkodzona część może być wymieniona na część klasy Q), nie było też podstaw, by pojazd naprawiać w (...), a tym samym niezbędnym było ustalenie kosztów robocizny w zakładach naprawczych poza (...). Tym samym, by ustalić uzasadnioną wysokość kosztów naprawy, przeprowadzenie opinii biegłego było niezbędne. Tymczasem, skoro powód nie uiścił zaliczki na wynagrodzenie biegłego sądowego w wyznaczonym mu terminie, co skutkowało pominięciem dowodu z opinii biegłego, Sąd nie mógł dokonać ustaleń w zakresie wysokości szkody na podstawie takiej opinii. Ustalenie tejże okoliczności bez wątplenia wymaga przy tym wiadomości specjalnych i to niewątpliwie na powodzie spoczywał ciężar wykazania wysokości szkody, która przekraczałaby kwotę wypłaconą poszkodowanemu przez pozwanego na etapie przedsądowym. Z uwagi na powyższe powództwo Sąd I instancji uznał za niezasadne z przyczyn wskazanych powyżej i jako takie oddalił, na podstawie art. 6 k.c. O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., obciążając nimi powoda jako przegrywającego spór. Na koszty pozwanego składa się przy tym jedynie kwota 1.800 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 22 czerwca 2021r. wniósł powód zaskarżając powyższy w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu opinii biegłego sądowego, podczas gdy Sąd postanowieniem z dnia 27 listopada 2020r., już dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego jak również powód później wpłacił zaliczkę i zgodnie

z zastrzeżeniem naruszenia przepisów postępowania wnosił o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na ustalenie wysokości szkody i kosztów naprawy pojazdu,

2. nierozpoznanie istoty sprawy poprzez zaniechanie postępowania dowodowego w zakresie opinii biegłego sądowego na ustalenie wysokości szkody w sytuacji gdy dowód ten jest niezbędny do zbadania podstawy roszczenia dochodzonego pozwem, co znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów powszechnych zgodnie z którym: rozpoznanie istoty sprawy wymaga prawidłowego zidentyfikowania jej przedmiotu. Bez tego zabiegu nie jest możliwe dokonanie oceny żądania pozwu w płaszczyźnie prawa materialnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, I Wydział Cywilny z dnia 11 czerwca 2015r., I ACa 69/15 Legalis nr 1315454),

3. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z wyceny załączonej do pozwu z której wynika, że szkoda odpowiada kwocie 14.893,86 zł, zaś Sąd w treści uzasadnienia wyroku nie odniósł się rzetelnie do załączonej ekspertyzy i z rażącym naruszeniem zasad logiki oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego dokonał oceny materiału dowodowego w sprawie, które skutkowało wydaniem nieprawidłowego wyroku.

Na podstawie art. 380 k.p.c. powód wniósł o zmianę postanowienia Sądu w zakresie dowodu z pisemnej opinii biegłego sądowego poprzez dopuszczenie przez Sąd drugiej instancji dowodu z pisemnej opinii biegłego sądowego na ustalenie wysokości szkody w pojeździe marki A. w związku ze zdarzeniem z dnia 21 grudnia 2017r.

Mając na uwadze powyższe, na zasadzie art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 368 § 4 k.p.c. powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku co do istoty poprzez uwzględnienie powództwa w całości w ten sposób, że w pkt I. wyroku Sąd zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.100 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 stycznia 2018r. do dnia zapłaty,

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego odpowiednio przez Sądem pierwszej instancji jak i Sądem drugiej instancji według norm prawem przepisanych

albo ewentualnie powód wniósł o:

3. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania,

4. zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji powoda i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

Z dniem 16 maja 2020r. weszła w życie ustawa z dnia 14 maja 2020r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa (...)2 (dalej jako: ustawa osłonowa). Dokonała ona kilku istotnych zmian w ustawie z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (dalej jako: ustawa o zwalczaniu (...)19). Przepis art. 15zszs² ustawy o zwalczaniu (...)19 stanowi, że jeżeli w sprawie rozpoznawanej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości, sąd może zamknąć rozprawę i wydać orzeczenie na posiedzeniu niejawnym po uprzednim odebraniu od stron lub uczestników postępowania stanowisk na piśmie. Zaskarżony wyrok został wydany na posiedzeniu niejawnym podstawie powołanego wyżej przepisu w związku z tym Sąd nie był związany wnioskiem pełnomocnika powoda o przeprowadzenie rozprawy zawartym w piśmie procesowym z dnia 7 czerwca 2022r.,

jednakże w piśmie tym został także sformułowany ponowny wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego, który nie został przez Sąd rozpoznany. Zgodnie z art. 240 § 1 k.p.c. sąd nie jest związany swym postanowieniem dowodowym i może je stosownie do okoliczności uchylić lub zmienić. Należy przyjąć, że zmiana ta może dokonać się także w ten sposób, że po wydaniu postanowienia o oddaleniu wniosku dowodowego, dowód ten zostaje dopuszczony w kolejnym postanowieniu. Kolejną konsekwencją tego przepisu jest to, że oddalenie wniosku dowodowego strony nie powoduje jego wyekspirowania, ani też nie pozbawia strony możliwości złożenia go po raz kolejny. Uprzednie oddalenie wniosku dowodowego bynajmniej nie powoduje, że dopuszczając dowód korzystając z możliwości określonej w art. 240 § 1 k.p.c., sąd działa z urzędu. Podstawą rozstrzygnięcia dowodowego w dalszym ciągu jest wniosek strony. Nowe postanowienie oznacza jedynie odmienną ocenę wniosku dowodowego w dalszym toku sprawy, nie jest to natomiast przejaw własnej inicjatywy dowodowej sądu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 1 kwietnia 2020r. I ACa 86/19 LEX nr 3112832)

Skarżący podnosząc zarzut naruszenia przez Sąd określonej w art. 233 § 1 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów trafnie wskazał uchybienia Sądu i instancji w sposobie przeprowadzenia postępowania dowodowego, a następnie w ocenie materiału dowodowego. Zgodnie z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000r., sygn. akt I CKN 1169/99 (LEX nr 40107) zarzut obrazy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego, ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów; skarżący może tylko wykazywać, posługując się jedynie argumentami jurydycznym, że sąd naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów, i że naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Przyjmuje się, że granicę swobodnej oceny dowodów, w świetle art. 233 § 1 k.p.c. wyznaczają zasady logicznego rozumowania, nakaz opierania się na dowodach przeprowadzonych prawidłowo, z zachowaniem wymagań dotyczących źródeł dowodzenia oraz bezstronności, nakaz wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, konieczność wskazania, na podstawie których dowodów dokonano ustaleń, a którym dowodom odmówiono wiarygodności i mocy.

Jako zasadny należało ocenić zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 278 § 1 w zw. z art. 227 k.p.c., gdyż w ocenie Sądu Okręgowego, sąd I instancji powinien powołać biegłego wtedy, gdy do prawidłowego rozpoznania sprawy są potrzebne wiadomości specjalne i przedstawienia ich, co do zasady nie mogą zastępować wyjaśnienia jednej ze stron procesu ani też sam sąd nie może wyręczać w tym zakresie biegłego.

Rozpoznawana sprawa dotyczyła odszkodowania za uszkodzony w wypadku komunikacyjnym pojazd, co do którego pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności wynikającej z zawartej ze sprawcą wypadku umowy ubezpieczenia OC, wypłacił w toku postępowania likwidacyjnego część żądanej kwoty. Sąd I instancji słusznie stwierdził, że sporna pozostawała między stronami jedynie wysokość należnego powodowi odszkodowania, którą, zgodnie z art. 6 k.c., winien był wykazać powód. Powód przedstawił w tym celu prywatną ekspertyzę, która, jako dokument prywatny, mogłaby być dowodem wyłącznie na okoliczność, iż osoba, która ją podpisała, złożyła oświadczenie o treści w niej wskazanej. Pozwany zgłosił zarzuty do tej ekspertyzy co uniemożliwiło uznanie wniosków tej opinii za wiążące w niniejszym postępowaniu, co do wysokości szkody. Obie strony procesu zgłosiły wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu techniki motoryzacyjnej, który Sąd I instancji rozpoznał wydając w dniu 27 listopada 2020r. postanowienie o dopuszczeniu tego dowodu, a następnie Sąd I instancji, postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2021r., pominął ten dowód z powodu nieuiszczenia zaliczek przez strony.

Co prawda obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach, zaś ciężar udowodnienia faktów mających znaczenie dla sprawy obarcza tę stronę, która z faktów tych wywodzi skutki prawne, jednakże należy mieć na uwadze, iż zasada ta podlega ograniczeniu w sytuacji, gdy do rozstrzygnięcia istoty sprawy niezbędne jest posiadanie wiadomości specjalnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 1999 r., sygn. akt I CKN 223/98, LEX nr 39411, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013r. II CSK 422/12 LEX nr 1314390). Powód istotnie z naruszeniem określonego terminu uiszczył żadaną zaliczkę na wydatki w postaci opinii biegłego sądowego z zakresu techniki motoryzacyjnej. Nastąpiło to już po tym jak Sąd I instancji pominął ten dowód, jednakże przed zamknięciem rozprawy Sąd I instancji nie odniósł się do wniosku zawartego w punkcie 2 pisma procesowego z dnia 7 czerwca 2021r., w którym poza

wnioskiem o skierowanie sprawy na rozprawę zawarto także wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego.

W tym stanie rzeczy apelację należało uznać za zasadną, a wobec nierozpoznania istoty sprawy i konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c. należało zaskarżony wyrok uchylić i przekazać sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego pozostawiono Sądowi Rejonowemu zgodnie z art. 108 § 2 k.p.c.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy rozpozna ponowny wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego i przeprowadzi w stosownym zakresie postępowanie dowodowe. W oparciu o jego wyniki wyda rozstrzygnięcie na podstawie właściwych norm prawa materialnego.

SSO Katarzyna Banko